
Andrea Bokníková

**ZO SLOVENSKEJ POÉZIE
ŠEŠŤDESIATYCH ROKOV 20. STOROČIA
I
PORTRÉTNE ŠTÚDIE A REKONŠTRUKCIE**

Viacere texty vznikli v rámci grantových projektov
VEGA 1/0319/08 *Interpretácia a poetika poézie*
a VEGA V – 11 – 110 – 00 *Reflexie slovenskej poézie*.

Na dokončenie rukopisu knihy autorka získala štipendium Literárneho fondu.

© PhDr. Andrea Bokníková, PhD., 2012

Recenzenti: Fedor Matejov, CSc.
doc. PhDr. Zoltán Rédey, PhD.

Vedecká redaktorka: prof. PhDr. Mária Kusá, CSc.

Za odbornú stránku tejto publikácie zodpovedá autorka.

ISBN 978-80-223-3137-1

OBSAH

ÚVOD. BEŽNÉ A FANTAZIJNÉ, DÁVNE A SÚČASNÉ PRVKY
V SLOVENSKEJ POÉZII ŠEŠŤDESIATYCH ROKOV 20. STOROČIA 5

PORTRÉTNE ŠTÚDIE 17

AUTENTICKÝ ŽIVOT VO SVETE SLOV AKO IDEÁL JÁNA ONDRUŠA

Ján Ondruš a Ján Stacho, dva svety v jazyku

Ondrušov „jarmok“ slov v zbierke *Ovca vo vlčej koži*

MIKULÁŠ KOVÁČ A JEHO HLADANIE LITERÁRNEJ HODNOTY
V ŽIVOTNÝCH PRÍBEHOCH

Zaludnený priestor Kováčovej poézie

Anekdoty a skratkovité príbehy (epický rozmer)

Osobný príbeh v šifrách (lyrický rozmer)

Konštanty Kováčovej tvorby

Postava malého človeka a poznámka k jej genéze v umení

ZDROJE BÁSNICKEJ TVORBY JOZEFA MOKOŠA

(ŠTYRI ZAMYSLENIA NAD KNIHOU ŠTYRI NOČNÉ OBDOBLIA)

Závan života

„Mimoliterárnosť“ ako postoj

Mokoš vyzdvihovalý i zabúdaný

Napätie v *Praskaní krvi*: atmosféra doby verzus nadčasovosť

Domýšľanie problému: čo z umenia zostarne

MAGICKÁ REČ OBRAZOV A PRÍBEHOV V PRVÝCH DVOCH

ZBIERKACH JOZEFA MIHALKOVIČA

Poézia dolovaná zo skrytých vrstiev reči

Lútosť (Obrazy s náznakmi príbehov)

Zimoviská (Príbehy zahalené do obrazov)

Mihalkovič a tí druhí

DIALÓG S BÁSŇOU AKO TÉMA I PODSTATA PÍSANIA

LÝDIE VADKERTI-GAVORNÍKOVEJ

O ornamentálnej i vecnej básnickej reči L. Vadkerti-Gavorníkovej

L. Vadkerti-Gavorníková a jej predstava nikdy neukončenej, „živej“ básne

(Na okraj autorského výberu *Zrkadlenia*)

PRÍRODNÝ SVET BEZ ĽUDÍ V POÉZII FRANTIŠKA ANDRAŠČÍKA

Andraščíkova pozícia v priereze desaťročí

Ľudia, príroda, metafora

Poézia ako „odev“ duše
Partnerská príroda, liečivé slová

**REKONŠTRUKCIE – O PROCESSE TVORBY A PREMENÁCH OBRAZOV
SLOVENSKEJ POÉZIE 20. STOROČIA**

REFLEXIE AUTORSKÉHO TYPU JÁNA SMREKA
(IMPROVIZÁCIA AKO PROCES TVORBY)

Smrek ako básnik a autor memoárov

Básnikova sebareflexia
Denník I. Kupca aj ako reflexia J. Smreka
Vymedzenie básnických typov, späté s témou básnika

Príležitostná poézia z náhodných impulzov

Téma básnika u J. Smreka a „príležitostnosť“ jeho poézie
Senzácie zo zbadaných podnetov (dvadsiate roky)
Impulzy spoločenského nátlaku (štyridsiate a päťdesiate roky)

FILOZOFIA TVARU U LACA NOVOMESKÉHO
(O ABSTRAKTNEJ STRÁNKE OBRAZNOSTI)

Vnímateľné tvary a tvar ako princíp formovania látky sveta

Kryštalizácia filozofie tvaru – k tvorbe L. Novomeského spreď roku 1950

Vnímateľné tvary: okrúhle, hranaté, lineárne
Posun k filozofii tvaru ako takého
Pozitívne hľadisko bez tvarosti

Novomeského Svätý za dedinou a Sartrov Hnus

Tekutosť a lepkavosť – dôsledok rozpúšťania hraníc medzi vecami
Rozplývanie obrysov literárnej postavy
Obraznosť ako prekonanie prírody a jej sebazáchovná funkcia

MIMOVOLNÁ KONCEPCIA MILANA RÚFUSA

(OBRAZ PRÍRODY, KTORÝ JE ZÁROVEŇ OBRAZOM SVETA)

Obraz, za ktorým sú oči pozorovateľa

Zvuky ako základný prejav života (Triptych)

O mlčaní a vzniku slov – predstava básne, ktorá je vnuknutá
Od duše zmietanej citmi (personalizmu) k úžasu nad živlami (univerzalizmu)
Polymúzickosť a personalizmus (Rúfus, Halas, Špitz)

Od zvukov k písmu (Zvony, Ľudia v horách, Kolíska)

Písmo v prírode
Zostava tvarov
Kolíska – umenie ako obraz sveta
Emblém kadlúbky
Konceptia obrazu, básne ako „zvony“